ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobkyně: **L. K.**, zastoupena JUDr. Ing. Janem Vučkou, advokátem se sídlem Benediktská 690/7, Praha 1, proti žalované: **Generální inspekce bezpečnostních sborů,** se sídlem Skokanská 2311/3, Praha 6, týkající se žaloby proti rozhodnutí ředitele žalované ze dne 12. 6. 2013, č. j. GI-IF-12-8/2013, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 12. 2016, č. j. 10 A 175/2013 – 66,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 12. 2016, č. j. 10 A 175/2013 – 66, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Žalobkyně z novinových zpráv vyrozuměla, že bylo skončeno řízení týkající se nehody, ke které došlo při honičce policie a odcizeného vozidla na dálnici D1 dne 1. 3. 2013. Dne 7. 5. 2013 požádala žalovanou o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „informační zákon"), formou kopie rozhodnutí nebo záznamu o ukončení věci. Žalovaná žalobkyni informovala o tom, že prověřování bylo ukončeno nejprve dne 6. 3. 2013 pod č. j. GI-K-308-3/2013, poté k podnětu zástupce poškozeného opětovně otevřeno a ukončeno dne 26. 4. 2013 pod č. j. GI-K-381-31/2013. Žalovaná zároveň rozhodnutím ze dne 20. 5. 2013, č. j. GI-IF-12-3/2013, rozhodla s odkazem na § 11 odst. 6 informačního zákona, že tyto informace žalobkyni neposkytne, neboť zástupce poškozeného podal ve věci stížnost k dozorovému státnímu zastupitelství, které postup žalované prověřuje, a není vyloučeno, že budou zjištěny skutečnosti odůvodňující zahájení trestního řízení. Požadované informace obsahují velmi podrobný popis skutkových okolností, vyhodnocení postupu zasahujících policistů a dokumentují způsob prověřování ze strany žalované.

Jejich zveřejněním by mohlo do budoucna dojít ke zmaření případného trestního řízení a ohrožení schopnosti příslušných orgánů stíhat trestné činy.

[2] Rozhodnutím ze dne 12. 6. 2013, č. j. GI-IF-12-8/2013 (dále jen „napadené rozhodnutí"), ředitel žalované zamítl odvolání žalobkyně a rozhodnutí žalované potvrdil. Doplnil, že prošetřování je prozatím uzavřeno pouze jedním z orgánů činných v trestním řízení, přičemž vzhledem k malému časovému odstupu od nehody lze očekávat další podání či nová zjištění (které může přinést i samotné trestní řízení vedené ve vztahu k zemřelému řidiči). Některé další osoby také v postavení poškozených v současné době intenzivně uplatňují svá práva v souvislosti s dopravní nehodou. Veřejný zájem na účinném odhalování trestné činnosti v daném případě převáží nad individuálním právem stěžovatelky na informace. Nelze vyloučit, že po skončení vyšetřování a ukončení řízení o nárocích dalších oznamovatelů již tento veřejný zájem nebude převažovat.

[3] Proti napadenému rozhodnutí brojila žalobkyně žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud"), který rozsudkem ze dne 7. 12. 2016, č. j. 10 A 175/2013 – 66 (dále jen „napadený rozsudek"), napadené rozhodnutí a předcházející prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Městský soud zároveň nařídil žalované, aby do 15 dnů od právní moci napadeného rozsudku poskytla žalobkyni vyhodnocení věci ze dne 6. 3. 2013, č. j. GI-K-308-3/2013, a vyhodnocení věci ze dne 26. 4. 2013, č. j. GI-K-381-31/2013, s vyloučením osobních údajů fyzických osob. Z ustanovení § 11 odst. 6 informačního zákona městský soud dovodil, že odepřít poskytnutí informací o činnosti orgánů činných v trestním řízení je možné pouze ve dvou případech: pokud by poskytnutím informace byla ohrožena práva třetích osob, nebo pokud by poskytnutím informace byla ohrožena schopnost orgánů činných v trestním řízení plnit své úkoly. V obou případech musí jít o ohrožení konkrétně specifikované a současně reálně, resp. prokazatelně existující, nikoliv pouze ohrožení hypoteticky možné. Skutečnost, že ve věci může být vedeno trestní řízení anebo je dokonce již vedeno, ještě neznamená, že poskytnutí informace způsobí výše uvedené ohrožení.

[4] Úkony budoucího trestního řízení mohou být zmařeny, resp. negativně ovlivněny, v zásadě pouze tehdy, pokud by zveřejnění dosud shromážděných zjištění mohlo reálně být zneužito obviněnými či potenciálními obviněnými k tomu, aby v dalších fázích trestního řízení účinně ovlivnili rozsah a obsah skutkových zjištění orgánů činných v trestním řízení. Takové zneužití zásadně nebude hrozit v situaci, kdy se tato zjištění opírají o zajištěné stopy, kterými již nelze manipulovat, o podaná vysvětlení osob, u nichž nehrozí reálná možnost ovlivnění, či o výpovědi samotných potenciálně trestně stíhaných osob, které by mohly svou výpověď k rozhodným skutečnostem měnit tak jako tak.

[5] Žalovaná v napadeném rozhodnutí neuvedla žádný důvod, který by mohl takovému zneužití nasvědčovat. V požadovaných dokumentech je zaznamenán výslech všech policistů, kteří se na zásahu podíleli. Vyslechnutí policisté se shodovali v tom, jak probíhalo pronásledování vozidla a jak bylo postupováno po nehodě a při poskytování pomoci zraněným osobám. Rozhodné skutečnosti tedy vyplývají primárně z výslechu potenciálně stíhaných osob, kterým nemůže být zveřejnění výsledků šetření jakkoliv ku prospěchu.

[6] Žalovaná v rámci vyhodnocení věci obsáhle odůvodňuje závěr, že policista, který vydal pokyn k zastavení provozu na dálnici, nepřekročil meze své pravomoci, a nedopustil se tudíž trestného činu. Pokud by proti němu bylo následně vedeno trestní řízení, probíhal by pouze spor o právní hodnocení věci, tedy zda překročil svou pravomoc. Jedná se výhradně o právní kvalifikaci zjištěného skutku. Nelze si tedy představit, že by v budoucím trestním řízení byla jakkoliv zneužitelná zpráva o skutkových zjištěních ve věci. Nepřípadná jsou tvrzení

žalované, že by mohlo být ohroženo trestní řízení ve věci ujíždějícího řidiče, který při nehodě zemřel. Trestní stíhání nemůže být zahájeno vůči osobě, která zemřela. Jestliže trestní řízení nemůže být zahájeno, nelze uvažovat o jeho ohrožení.

[7] Nelze hovořit ani o tom, že by poskytnutím informace mohla být ohrožena schopnost orgánů činných v trestním řízení vyšetřovat trestné činy v obecné rovině. Z obou záznamů o vyhodnocení věci vyplývá, že žalovaná vyhodnotila dostupné kamerové záznamy a vyslechla relevantní svědky. Tyto postupy neobsahují žádné zvláštní metodické prvky, jejichž zveřejnění by mohlo do budoucna ohrozit vyšetřování trestné činnosti. Obdobné platí i pro údaje o práci policie, které jsou v daných zprávách uvedeny. Z nich vyplývá pouze to, že jednotlivé policejní útvary spolu komunikují, koordinují svůj postup a v dané věci přistoupily k řízenému zastavení provozu na dálnici. To vše jsou obecně známé informace.

[8] Podle § 16 odst. 4 informačního zákona je v případě zrušení rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti prolomen kasační princip, na němž je správní soudnictví vystavěno, a správní soud je oprávněn posoudit, zda je namístě požadované informace poskytnout. Městský soud konstatoval, že s výjimkou anonymizace osobních údajů dle § 8a informačního zákona, s níž žalobkyně výslovně souhlasila, žádný důvod k odmítnutí žádosti neexistuje.

II.
Kasační stížnost

[9] Žalovaná /stěžovatelka/ napadla rozsudek městského soudu kasační stížností. Má za to, že zpřístupnění informací shromážděných stěžovatelkou v rámci prověřování před tím, než je v trestním řízení provedeno zajištění potřebných důkazů a ověření zjištěných informací, je způsobilé ohrozit dosažení účelu trestního řízení. Z pokynu státního zástupce ze dne 18. 10. 2013 vyplývá, že v trestním řízení bylo třeba detailněji objasnit, jaké činnosti policisté na místě vykonávali, jaké pokyny řidičům na místě udíleli, jaké byly reakce řidičů, a jednotlivé výpovědi poté konfrontovat mezi sebou a porovnat se zajištěnými kamerovými záznamy. Objektivitu vyjádření účastníků nelze zajistit jiným způsobem, než že dotyčná osoba nejdříve svými vlastními slovy popíše událost a teprve poté je konfrontována s výpověďmi jiných osob a případně dalšími zajištěnými důkazy (záznamy z kamer). Nelze připustit proces opačný, že je osoba nejdříve seznámena s výpověďmi ostatních účastníků, obeznámena s popisem situace na místě a teprve poté se k věci vyjadřuje sama. Taková výpověď ztrácí na své objektivitě a hodnověrnosti. Zpřístupnění informace o tom, jakým způsobem popisují ostatní účastníci sled událostí a které skutečnosti policejní orgán zjistil, je zcela bez diskuse způsobilé negativně ovlivnit výpovědi účastníků v trestním řízení a je nerozhodné, v jaké pozici se nacházejí (podezřelý/svědek/poškozený).

[10] Napadené rozhodnutí bylo v tomto směru dostatečně a srozumitelně odůvodněné, a to i s ohledem na skutečnost, že v době rozhodování nebylo zřejmé, jaký bude rozsah trestního řízení. Postup krajského zastupitelství, kterým byl následně stanoven rozsah trestního řízení, nemohla stěžovatelka jakkoliv předvídat. Městský soud nepochopil principy trestního řízení, když uvádí, že zemřelou osobu nelze trestně stíhat a tudíž nepřichází v úvahu vedení trestního řízení. Trestní řízení naopak (na rozdíl od trestního stíhání) zahájit lze, a také se tak vůči zemřelému řidiči stalo. Pro dokreslení stěžovatelka uvádí, že informaci neposkytla také s ohledem na ochranu osobnostních práv a ochranu před difamujícími vlivy na osobnost řidiče, který byl v době nehody ve věku mladistvého. Podle § 52 zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, platí, že *dokud není trestní stíhání pravomocně skončeno, mohou orgány činné podle tohoto zákona zveřejňovat jen takové informace o řízení vedeném proti mladistvému, kterými nebude*

ohroženo dosažení účelu trestního řízení a které neodporují požadavku ochrany osobnosti mladistvého a osobních údajů, a to i jiných osob zúčastněných na řízení.

[11] Rozhodnutí o odepření poskytnutí informace stěžovatelka vnímala jako dočasné a žalobkyně na to byla upozorněna. Přesto následně nevyužila možnosti podat opětovně žádost o stejné informace.

[12] Napadený rozsudek shledává stěžovatelka nepřezkoumatelným v tom, že městský soud nařídil poskytnout informace za situace, kdy existují důvody pro částečné odmítnutí žádosti (s přihlédnutím k zachování osobnostních práv dotčených osob). Požadované písemnosti nařídil poskytnout s vyloučením osobních údajů fyzických osob, aniž by tyto údaje jakýmkoliv bližším způsobem specifikoval. Stěžovatelce není zřejmé, co se myslí „osobními údaji" a má-li se zabývat i tím, zda dokumenty neobsahují také informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy a soukromí fyzické osoby. Městský soud v podstatě konstatoval, že má stěžovatelka tato osobnostní práva ignorovat.

[13] O neposkytnutí informací, byť v částečném rozsahu, musí stěžovatelka rozhodnout formou rozhodnutí. Nelze tedy pouze poskytnout informace s nějakými anonymizovanými údaji, aniž by stěžovatelka rozhodla o žádosti v té části, ve které požadované informace anonymizuje.

[14] Závěrečná část kasační argumentace směřuje proti výroku, kterým byla stěžovatelce uložena povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení. Nesouhlasí s tím, že zástupci žalobkyně byla přiznána odměna za čtyři úkony právní služby – příprava a převzetí zastoupení, vyjádření k žalobě a 2x účast při jednání městského soudu. Stěžovatelka upozorňuje, že žalobkyně sama podala žalobu a repliku k vyjádření žalovaného. Její právní zástupce zaslal městskému soudu pouze doplnění žaloby, v němž zopakoval již vznesenou argumentaci a navrhl důkaz doložením, zda kontrola ze strany státního zastupitelství stále pokračuje, nebo již skončila. Pro přezkum napadeného rozhodnutí ke dni jeho vydání nemá uvedený návrh žádnou relevanci. Nejedná se tudíž o úkon, jehož náklady by byly účelně vynaloženými.

[15] Jednání před městským soudem dne 7. 12. 2016 se muselo konat dvakrát, jelikož v prvním případě nebylo v jednací síni opomenutím soudu spuštěno záznamové zařízení. Po stěžovatelce nelze za daných okolností požadovat, aby hradila zástupci žalobkyně dvakrát účast na opakovaném jednání, které se konalo výhradně z důvodu pochybení na straně samotného soudu.

[16] Stěžovatelka se dále domnívá, že je zcela evidentní, že v posuzovaném případě se jedná o věc zcela právně jednoduchou a vstup právního zástupce žalobkyně byl nadbytečný a mohl by představovat zneužití práva. Žalobkyně byla informována, že s odstupem času může podat novou žádost o poskytnutí informace (zcela totožnou) a místo toho, aby vyčkala skončení úkonů státního zastupitelství, rozhodla se věc žalovat u soudu. Jediný důvodně vynaložený náklad žalobkyně tak představuje úhrada soudního poplatku ve výši 3.000 Kč.

[17] Žádostí o informace se žalobkyně v podstatě snaží uspokojit svoji osobní zvědavost, není ani náznakem motivována kontrolou veřejné moci. Hlavním účelem zastoupení žalobkyně advokátem nebylo zajištění kvalifikované právní pomoci, nýbrž realizace zisku spočívajícím v přisouzené náhradě nákladů řízení. Tyto okolnosti představují zvláštního zřetele hodné důvody pro nepřiznání náhrady nákladů řízení. Městský soud pochybil také tím, že stěžovatelce neposkytl žádný prostor pro případné vznesení námitek ve vztahu k uplatňovaným nákladům řízení.

[18] Žalobkyně se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III.
Posouzení kasační stížnosti

[19] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[20] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost **je** důvodná.

[21] Podle § 11 odst. 6 informačního zákona *povinný subjekt neposkytne informaci o činnosti orgánů činných v trestním řízení, včetně informací ze spisů, a to i spisů, v nichž nebylo zahájeno trestní řízení, dokumentů, materiálů a zpráv o postupu při prověřování oznámení, které vznikly činností těchto orgánů při ochraně bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku, předcházení trestné činnosti a při plnění úkolů podle trestního řádu, pokud by se tím ohrozila práva třetích osob anebo schopnost orgánů činných v trestním řízení předcházet trestné činnosti, vyhledávat nebo odhalovat trestnou činnost nebo stíhat trestné činy nebo zajišťovat bezpečnost České republiky*.

[22] Předmětné ustanovení vylučuje poskytnutí informací o činnosti orgánů činných v trestním řízení bez ohledu na to, zda se týkají probíhajícího, ukončeného nebo dokonce nezahájeného trestního řízení. Předpokladem odepření informací je skutečnost, že by poskytnutím informace mohla být mimo jiné ohrožena schopnost orgánů činných v trestním řízení vyhledávat nebo odhalovat trestnou činnost. Tento důvod bezpochyby patří mezi legitimní důvody omezující právo na informace podle čl. 17 odst. 4 Listiny (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2014, č. j. 8 As 114/2013 – 36). Rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí poskytnutí informace však musí být v tomto směru náležitě odůvodněné tak, aby z něj bylo možné seznat, jaké zájmy by byly poskytnutím informace ohroženy.

[23] Cílem a účelem trestního řízení je, aby byla náležitě zjištěna trestná činnost a pachatelé trestných činů byli podle zákona spravedlivě potrestáni. Smysl výluky z poskytování informací lze spatřovat v tom, aby poskytnutím informací nemohlo dojít k narušení, zmaření či ohrožení objasňování skutečností důležitých pro trestní řízení. Tato výluka tedy není samoúčelná, neboť souvisí s veřejným zájmem na naplnění účelu trestního řízení, kterým je řádné prošetření skutku naplňujícího znaky trestného činu (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2009, č. j. 6 As 18/2009 – 63).

[24] Obdobně se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 1. 12. 2010, č. j. 1 As 44/2010 – 103, ve vztahu k ustanovení § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona. Z tohoto rozhodnutí vyplývá, že povinný subjekt musí vždy vážit, zda by poskytnutím informace mohl být zmařen předmět a účel trestního řízení, tedy zpochybněna role státu při zjišťování trestných činů, odhalování, stíhání a odsuzování pachatelů trestných činů či obecně při upevňování zákonnosti. Jedině z tohoto důvodu je ospravedlnitelné veřejnosti požadované informace nezpřístupnit. Nelze totiž odhlédnout od toho, že poskytnutím informace dle informačního zákona dochází fakticky k jejímu zveřejnění.

[25] Omezení práva na informace z probíhajícího trestního řízení, zejména v jeho přípravné fázi, bude přitom spíše pravidlem než výjimkou. V případě poskytnutí informací v režimu informačního zákona v průběhu přípravného řízení by žadatel disponoval informacemi o takových skutečnostech, s nimiž v probíhajícím trestním řízení nebyla z důvodu možného ohrožení objasnění a vyšetření věci seznámena ani osoba trestně stíhaná. To by vedlo k absurdním důsledkům, které by se míjely s posláním práva na informace jako politického práva (srov. již zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 18/2009 – 63 ze dne 14. 9. 2009). Poskytování informací v režimu informačního zákona tedy nesmí obcházet omezení vyplývající z podstaty samotného trestního řízení. Na druhou stranu není důvodu neposkytnout informace o nepravomocném rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení tam, kde podobná naléhavá potřeba shledána nebude.

[26] S městským soudem se lze ztotožnit v tom, že ohrožení schopnosti orgánů činných v trestním řízení plnit své úkoly musí být konkrétně a srozumitelně vyjádřené a zároveň prokazatelně existující, nikoliv pouze hypotetické. Navazující závěry napadeného rozsudku však jsou přinejmenším problematické. To se týká již úvahy městského soudu, že úkony budoucího trestního řízení mohou být negativně ovlivněny v zásadě pouze tehdy, pokud by zveřejnění informací mohlo reálně být zneužito obviněnými či potenciálními obviněnými.

[27] Požadované informace jsou výsledkem prověřování postupu policejních složek při pronásledování ujíždějícího vozidla řízeného nezletilým řidičem. Byl vydán pokyn k zastavení provozu na dálnici, přičemž následně došlo k nehodě, při níž zemřel nezletilý řidič, další osoba byla těžce zraněna a došlo k majetkové škodě na několika dalších vozidlech. Zásadní část požadovaných informací tvoří podrobné výpovědi zasahujících policistů, popisující události od počátku pronásledování až po nehodový děj a poskytnutí první pomoci zraněným osobám. V době rozhodování stěžovatelky nebylo ve věci vedeno trestní řízení. Ačkoliv stěžovatelka nedospěla k závěru o nutnosti zahájení trestního řízení vůči kterémukoliv ze zasahujících policistů, poškozená těžce zraněná osoba se domáhala revize tohoto závěru prostřednictvím stížnosti u Vrchního státního zastupitelství. Za této situace stěžovatelka požadované informace neposkytla s odůvodněním, že by jejich poskytnutím mohlo dojít k ohrožení úkonů budoucího trestního řízení. Zároveň žalobkyni informovala o tom, že po skončení dozorových a dohledových procesů, resp. po skončení případného trestního řízení lze očekávat, že nová žádost o stejné informace bude posouzena rozdílně. Pokynem ze dne 11. 10. 2013 krajský státní zástupce posléze skutečně uložil stěžovatelce zahájit úkony trestního řízení a v jejich rámci mimo jiné vyslechnout zasahující policisty, potenciálního poškozeného a ostatní účastníky dopravní nehody a jejich výpovědi konfrontovat navzájem i s ostatními zjištěnými skutečnostmi. Dle sdělení stěžovatelky trestní řízení skončilo odložením věci dle § 159a odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), dne 30. 4. 2014.

[28] Nejvyšší správní soud v tomto ohledu shledává úvahy stěžovatelky logickými a konzistentními. Zveřejněním požadovaných informací před skončením trestního řízení může reálně dojít ke zkreslení budoucích výpovědí, které mohou mít význam pro řádné zjištění skutkového stavu věci. Nejde jen o to, že by poskytnuté informace mohly být ku prospěchu potenciálního obviněného, třebaže i ten by mohl svou výpověď korigovat v závislosti na znalosti výpovědi ostatních zasahujících policistů. V trestním řízení budou vystupovat také osoby, které mají zcela opačný zájem (zde poškozený), případně též svědci, kteří v řízení žádný zájem nesledují a u nichž je třeba zabezpečit, aby nezkresleně a věrohodně popsali důležité skutkové okolnosti. Lze přitom pouze zopakovat, že omezení práva na informace v přípravné fázi trestního řízení, resp. ve fázi prověřování před jeho vlastním zahájením, bude spíše pravidlem.

Stejně tomu bude i v případě, kdy policejní orgán sice již prověřování ukončil, avšak existují informace o tom, že byl podán podnět k revizi jeho postupu u příslušného státního zastupitelství.

[29] Těžiště skutkového zjišťování a dokazování leží právě v trestním řízení. Jako nesprávné je nutné odmítnout tvrzení městského soudu, že *žalovaný sám při jednání soudu naopak opakovaně uvedl, že předmětem případného dalšího trestního řízení měla být, resp. mohla být toliko právní kvalifikace zjištěného skutku*. Za prvé, stěžovatelka v žádné fázi řízení před městským soudem nic podobného netvrdila. Uvedla pouze, že nemůže předvídat, jak státní zastupitelství zjištěné skutečnosti právně kvalifikuje. Za druhé, není pravda ani to, že by předmětem trestního řízení mohla být toliko právní kvalifikace skutkových zjištění učiněných v průběhu prověřování. Státní zástupce naopak stěžovatelce uložil skutková zjištění doplnit provedením odpovídajících úkonů trestního řízení.

[30] Jak navíc stěžovatelka opakovaně upozorňuje, důvody výluky poskytnutí požadovaných informací jsou v posuzovaném případě toliko dočasného, a nikoliv trvalého charakteru. Tato dočasnost je dána dobou trvání trestního řízení, jehož zahájení stěžovatelka nikoliv nedůvodně očekávala. Při jednání před městským soudem stěžovatelka výslovně uvedla, že respektuje zájem veřejnosti na seznámení se s postupem policejních orgánů při omezování provozu na pozemních komunikacích. Také upozornila na to, že usnesení o odložení věci ze dne 30. 4. 2014, kterým bylo trestní řízení definitivně skončeno, obsahuje komplexnější posouzení věci, než nyní požadované informace. V každém případě však vzhledem ke všem uvedeným dokumentům rozhodující důvody odepření poskytnutí informací po skončení trestního řízení pominuly.

[31] Stěžovatelka dále namítá, že městský soud v napadeném rozsudku nesprávně aplikoval § 16 odst. 4 informačního zákona, když jí uložil poskytnout žalobkyni požadované informace s vyloučením osobních údajů fyzických osob. Podle citovaného ustanovení *při soudním přezkumu rozhodnutí o odvolání na základě žaloby podle zvláštního právního předpisu soud přezkoumá, zda jsou dány důvody pro odmítnutí žádosti. Nejsou-li žádné důvody pro odmítnutí žádosti, soud zruší rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a povinnému subjektu nařídí požadované informace poskytnout*. Jedná se o prolomení kasačního principu ve správním soudnictví ve prospěch principu apelačního, neboť správní soud podle tohoto ustanovení v určitých případech sám rozhoduje o tom, zda se určitá informace má žadateli poskytnout. Do jisté míry přitom nahrazuje příslušná správní rozhodnutí. V případě, kdy soud nařídí povinnému subjektu požadované informace poskytnout, dalšího rozhodnutí již není třeba, jelikož se jedná o vykonatelnou povinnost uloženou soudem. Pokud tedy správní soud aplikuje ustanovení § 16 odst. 4 informačního zákona ve vztahu ke všem požadovaným informacím, řízení před povinným subjektem se tím končí, jelikož o jeho předmětu je již rozhodnuto.

[32] Uvedené ustanovení nelze vykládat tak, že není možné nařídit poskytnutí informace za situace, kdy existují důvody pro částečné odmítnutí žádosti. Takový výklad by v některých případech vedl k popření smyslu a účelu zákona, jímž je zabránit tomu, aby správní orgány mařily výkon práva na informace opakovaným odmítáním žádosti s různým odůvodněním. Text tohoto ustanovení sice hovoří o tom, že nesmí existovat žádné důvody pro odmítnutí žádosti, aby soud mohl rozhodnutí povinného subjektu a odvolacího orgánu zrušit a nařídit poskytnutí informace. Nejvyšší správní soud ovšem dovodil, že jestliže se žádost o informace skládá z více dílčích informací, které jsou od sebe oddělitelné, nebrání § 16 odst. 4 informačního zákona soudu, aby důvody pro odmítnutí posuzoval u každé této dílčí informace zvlášť (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2011, č. j. 2 As 8/2011 – 160). Citovaná úprava rovněž soudu nebrání, aby zrušil rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu i částečně, nejsou-li žádné důvody pro odmítnutí jen některé z více požadovaných informací, a současně nařídil takovou informaci poskytnout. Nemusí se přitom jednat o informace

zachycené v různých dokumentech, postačuje samotná možnost jednotlivou požadovanou informaci bez dalšího oddělit. Uvedeným postupem bude mít žadatel po rozhodnutí soudu jasno, na které z požadovaných informací má nárok, a současně bude mít k dispozici exekuční titul ve formě rozsudku soudu, který přikazuje povinnému subjektu informaci poskytnout. Zabrání se tak nežádoucímu řetězení dalších správních a soudních řízení ve věci.

[33] Na druhou stranu ovšem není úkolem správního soudu aktivně vyhledávat důvody pro odmítnutí žádosti či nahrazovat důvody, na nichž je vystavěno rozhodnutí povinného subjektu, jestliže tyto důvody samy o sobě neobstojí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2010, č. j. 1 As 8/2010 – 65, nebo ze dne 17. 6. 2010, č. j. 1 As 28/2010 – 86). Pokud soud postupuje dle § 16 odst. 4 informačního zákona, musí zvážit, zda *prima facie* není dán některý z dalších důvodů pro (byť třeba částečné) odmítnutí žádosti. Pokud by tomu tak bylo, nemohl by zrušit obě správní rozhodnutí a nařídit povinné osobě poskytnout informaci žadateli, nýbrž by mohl toliko rozhodnutí zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, event. odst. 3 s. ř. s.), v němž by povinná osoba zpravidla žádost opětovně odmítla, tentokrát však ze správného důvodu.

[34] V posuzovaném případě byly informace odepřeny výhradně s odkazem na § 11 odst. 6 informačního zákona s tím, že by jejich poskytnutím mohla být ohrožena schopnost orgánů činných v trestním řízení vyhledávat nebo odhalovat trestnou činnost. V napadeném rozhodnutí je okrajově uvedeno, že probíhá také trestní řízení vůči zemřelému mladistvému řidiči a že je třeba brát zvýšený ohled na ochranu osobnostních práv a difamujících vlivů na podezřelého. To však nelze chápat jako odůvodnění napadeného rozhodnutí a ani by jako takové neobstálo, jelikož z něj nelze seznat, která osobnostní práva a difamující vlivy má stěžovatelka na mysli, jakým způsobem je nutné je chránit a zda by mohla být informace poskytnuta v částečné podobě.

[35] Městský soud dospěl k závěru, že důvody napadeného rozhodnutí neobstojí. Při následném zvažování ostatních důvodů odepření poskytnutí informací naznal, že bylo na místě informace částečně neposkytnout z jiných důvodů, a sice z důvodů ochrany osobních údajů fyzických osob. V takovém případě je však s ohledem na shora uvedené vyloučen postup dle § 16 odst. 4 informačního zákona. Nejde totiž o případ, kdy by se správní soud ztotožnil s důvody odepření co do části požadovaných informací, a jinou oddělitelnou část informací nařídil poskytnout. Městský soud naopak jako celek odmítl důvody, pro něž stěžovatelka informace neposkytla, a sám shledal, že bylo na místě částečné odepření informací ze zcela jiného důvodu. V takovém případě je však nutné napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému povinnému subjektu k dalšímu řízení.

[36] Městský soud tudíž pochybil, když stěžovatelce nařídil poskytnout požadované informace s vyloučením osobních údajů fyzických osob. Učinil tak navíc způsobem, který stěžovatelka oprávněně kritizuje jako neurčitý, neboť z něj není zřejmé, které osobní údaje a kterých fyzických osob mají být v požadovaných dokumentech anonymizovány.

[37] Zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu se vztahuje i na výrok o náhradě nákladů řízení, a to bez ohledu na posouzení námitek, které stěžovatelka tímto směrem vznesla. Lze však ve stručnosti poukázat na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 3. 2014, sp. zn. I. ÚS 3819/13, podle něhož je právo na právní zastoupení základním procesním oprávněním účastníka řízení, jehož nelze sankcionovat tím, že mu nebude přiznána část nákladů odpovídající výši odměny advokáta s odůvodněním, že svá práva mohl hájit sám. V této souvislosti je též zcela nerozhodné, zda stěžovatelka sama hodnotí soudní spor jako právně jednoduchou či právně složitou věc. Úvahy stěžovatelky o zneužití práva představují

čiré a ničím nepodložené spekulace. Ve vztahu k vynaloženým nákladům je nutno pojem „účelný“ chápat jako určitou pojistku před hrazením nákladů nesouvisejících s řízením, před nadbytečnými či nadměrnými náklady. Nejvyšší správní soud neshledal dupliku žalobkyně nesouvisejícím či nadměrným úkonem, jelikož toto podání představuje polemiku s právními názory stěžovatelky a důkazní návrh. Procesně úspěšný účastník řízení má právo na náhradu nákladů, které skutečně vynaložil. Pokud jednání u soudu skutečně probíhalo tak, jak je doloženo, je zcela lhostejné, zda se tak stalo z důvodů na straně soudu.

IV.
Závěr a náklady řízení

[38] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[39] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[40] Ke kasační stížnosti připojila stěžovatelka návrh na přiznání odkladného účinku. O návrhu na přiznání odkladného účinku Nejvyšší správní soud nerozhodoval, jelikož odkladný účinek působí jen do skončení řízení před soudem a soud rozhodl o samotné kasační stížnosti bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí. Rozhodnutí o odkladném účinku tak skončením řízení o kasační stížnosti pozbylo smyslu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. února 2017

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu